

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

علوم اقتصادی، گرایش تعاون

ECONOMICS, COOPERATION

کارشناسی ارشد ناپیوسته

برنامه درسی رشته

علوم اقتصادی، گرایش تعاون

ECONOMICS, COOPERATION

کارشناسی ارشد ناپیوسته

تهیه کنندگان برنامه:

انجمن علمی اقتصاد اسلامی ایران

با همکاری

وزارت تعاون، انجمن علمی تعاون

و جمعی اساتید دانشکده های اقتصاد و علوم اجتماعی سراسر کشور

نوع برنامه: تدوینی (تاسیسی)

گروه تحصیلی: علوم انسانی

زیرگروه تحصیلی: علوم اقتصادی

کارگروه علوم اقتصادی

خرداد ۱۴۰۲

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

عنوان برنامه به فارسی: علوم اقتصادی، گرایش تعاون	عنوان برنامه به انگلیسی: ECONOMICS, COOPERATION	رشته: علوم اقتصادی گرایش: تعاون
دوره (مقطع): کارشناسی ☐ کارشناسی ارشد ☒ دکتری تخصصی ☐	کارشناسی ارشد ☒ دکتری تخصصی ☐	کارگروه: علوم اقتصادی
نوع برنامه: تدوینی (تاسیسی) ☒ بازنگری تحولی ☐	بازنگری تحولی ☐	تاریخ تدوین: خرداد ۱۴۰۲ تاریخ آخرین بازنگری: --

الف) مقدمه

سابقه رشته تعاون در ایران

تعاون و همیاری دارای قدمتی به اندازه تاریخ یش است اما سابقه پژوهش و آموزش تعاون در ایران به شکل علمی و به معنای اصطلاحی آن، به تاسیس موسسه تحقیقات تعاونی دانشگاه تهران در سال ۱۳۴۶ برمی گردد؛ یکی از وظایف این موسسه تربیت کارشناس تعاون بود. اساتید صاحب نام تعاون در ایران اغلب فارغ التحصیل موسسه تحقیقات تعاونی اند. بعداً بخش آموزش تحقیقات تعاونی و بخش آموزش موسسه مطالعات اجتماعی دانشگاه تهران ادغام و از ادغام این دو موسسه، دانشکده علوم اجتماعی و تعاون تاسیس شد و از آن سال تاکنون در بسیاری از دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی دروس مرتبط با تعاون تحت عناوین و رشته‌های متفاوتی تدریس می‌شود. در حال حاضر رشته تعاون در مقطع کارشناسی و کاردانی در دانشگاه‌های تهران، علامه طباطبایی، شیراز، تبریز، یزد، پیام نور و دانشگاه‌های علمی کاربردی و ... دایر است. درس‌ها و سرفصل‌های همه آنها شبیه دو دانشگاه تهران و علامه طباطبایی است. در دانشگاه تهران این رشته تا سال ۱۳۸۲ تحت عنوان تعاون و رفاه اجتماعی برقرار بود از آن سال به بعد، دانشجو پذیرش نمی‌کردند. در دو سال گذشته مجدداً این رشته تحت عنوان "تعاون و برنامه‌ریزی اجتماعی" دانشجو می‌پذیرد، درس‌های مرتبط با تعاون در این رشته عبارتند از سازماندهی و مدیریت تعاونی‌ها، امور مالی تعاونی‌ها، انواع و کارکرد تعاونی، اصول آموزش و ترویج تعاونی‌ها، سمینار مسائل تعاونی‌ها، حقوق تعاون، سیر تحول تعاونی‌ها در ایران، مبانی تعاون، اصول و اندیشه‌های تعاونی، در دانشگاه علامه طباطبایی این رشته تحت عنوان تعاون و رفاه اجتماعی در مقطع کارشناسی برگزار می‌گردد. درس‌های مرتبط با تعاون عبارتند از مبانی تعاون، اصول و اندیشه‌های تعاونی، امور مالی تعاونی‌ها، سیر تحول تعاونی‌ها در ایران و جهان، اصول آموزش و ترویج تعاونی‌ها، انواع و کارکرد تعاونی‌ها، حقوق تعاون، سازماندهی و مدیریت تعاونی‌ها، سمینار مسائل تعاونی، زمینه‌ها و شیوه‌های همیاری، خدمات اجتماعی و تعاون در اسلام مجموعاً بیست واحد دروس سه واحدی و یا دو واحدی تعریف شده است. در سایر دانشگاه‌ها و حتی دانشگاه علمی کاربردی دروس تعاونی نیز از لحاظ محتوا جدا از دروس مذکور نیست.

بررسی منابع و محتوای سرفصل‌های دروس مذکور نیز نشان می‌دهد که در اغلب موارد، منابع درس‌ها بسیاری قدیمی‌اند، همپوشانی زیادی بین دروس تعاونی وجود دارد، منابع جدید نوشته نشده و ادبیات لازم برای تقویت نظری و عملی این رشته تولید نشده است، و از همه مهمتر جنبه‌های اقتصادی محتوای دروس تعاونی بسیار ضعیف است و اصولاً دانشجویان این رشته از دانش اقتصادی نازلی برخوردارند و قادر نیستند در سطح قابل قبولی با مسائل علمی و تئوریک اقتصاد تعاونی ارتباط برقرار کنند. در نتیجه به نظر می‌رسد با توجه به مسائل مذکور و با توجه به یافته‌های مطالعاتی ممیزی این رشته لازم است اقدامات زیر برای تحول تعاونی‌ها در کشور صورت گیرد:

۱- تجدید نظر اساسی در سرفصل‌های تعاون در مقطع کارشناسی با چهار رویکرد بومی‌سازی، اسلامی‌سازی، بروزرسانی و کارآمدسازی.

۲- تقویت بعد اقتصادی این رشته با طراحی خوشه تعاون در مقطع لیسانس اقتصاد، و گرایش تعاون در مقطع کارشناسی ارشد اقتصاد.

ممیزی رشته تعاون در مقطع کارشناسی در ایران نشان داد که ما در این حوزه با واقعیت‌های زیر مواجه‌ایم:

- بیش از نود درصد از جامعه مورد مطالعه اعتقادی به توانمندی فارغ‌التحصیلان این رشته ندارند.
- اکثریت جامعه مورد مطالعه، منزلت اجتماعی فارغ‌التحصیلان این رشته را کم و بسیار کم ارزیابی می‌کنند.
- اکثریت جامعه مورد مطالعه تاثیر رشته تعاون را در خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی کم و بسیار کم می‌دانند.
- -اکثریت خبرگان این رشته، شکاف قابل توجهی بین آموزش تعاون و نیازهای جامعه قائل هستند.
- بخش قابل توجهی از تحقیقات صورت گرفته در حوزه تعاون را متناسب با نیازها نیست.
- فارغ‌التحصیلان رشته تعاون نقش بسیار کمی در تصمیم‌گیری امور تعاون در کشور دارند.
- کیفیت علمی نشریات حوزه تعاون کمتر از حد متوسط است.
- کیفیت علمی کتب منتشر شده در حوزه تعاون از لحاظ کمی و کیفی در حد متوسط و کمتر از متوسط است.
- -کیفیت و کمیت همایش‌ها و گردهمایی‌های مربوط به تعاونی در حد مطلوبی نیست.
- میزان همکاری مراکز آموزشی و تحقیقاتی در حوزه تعاون با بخش تعاون و صنعت کشور بسیار کم است.
- از نتایج تحقیقات در حوزه تعاون در تصمیم‌گیری‌ها به ندرت استفاده شده است.
- متون درسی رشته تعاون از کیفیت و جذابیت و کارایی مطلوب برخوردار نیستند.
- فارغ‌التحصیلان رشته تعاون کمتر در حوزه تخصصی خود مشغول به کار شده‌اند.
- -محتوای آموزش‌های تعاونی نقش ناچیزی در اعمال سیاستگذاری در بخش تعاون دارند.
- مشارکت و نقش علوم تعاونی در تولید فناوری‌های کسب و کار بسیار پایین است.
- آموزش‌های تعاونی کمتر قابلیت کار بست در حوزه تعاون را دارند.
- درصد ناچیزی از طرح‌های تحقیقاتی در حوزه تعاون به سیاستگذاری تعاونی کمک کرده‌اند.
- دانشمندان و اساتید تعاونی در فضای رسانه‌ای حضور چشمگیری ندارند.
- از تعاون در بهره‌گیری از میراث فرهنگی کمتر استفاده شده است.
- میزان محصولات فرهنگی تولید شده توسط مراکز علمی تعاونی در حد مطلوب نیست.
- تعاونی‌ها نقش قابل توجهی در کاهش آسیب‌های اجتماعی نداشته‌اند.
- آموزش‌های حوزه تعاونی، تاثیر قابل توجهی بر افزایش مهارت‌های زندگی فارغ‌التحصیلان نداشته است.
- آموزش‌های حوزه تعاونی به افزایش فرصت‌ها برای دستیابی به درآمد، ثروت در جامعه منجر نشده است.
- آموزش‌های حوزه تعاون، تاثیر قابل توجهی بر کاهش فقر و فلاکت و کنترل تورم نداشته است.
- آموزش‌های حوزه تعاون به رشد کمی و کیفی تعاونی کمک چندانی نکرده است.
- آموزش‌های تعاونی کمک قابل توجهی به رشد صادرات غیرنفتی نکرده است.
- آموزش‌های تعاونی و تعاونی‌ها تاثیر قابل توجهی بر رفع معضل بیکاری و ایجاد اشتغال نداشته‌اند.
- آموزش تعاون نتوانسته است فضای کسب و کار را به طور قابل توجهی بهبود ببخشد.
- آموزش‌های تعاونی و بخش تعاون، نقش قابل توجهی در تولید نرم‌افزارها و نهضت نرم‌افزاری در سطح ملی نداشته‌اند.
- ارتباط مراکز علمی مربوط به تعاون با بخش صنعت و کشاورزی کم است.
- علوم تعاونی در مدیریت راهبردی کشور نقش کلیدی نداشته است.
- کمیت و کیفیت تحقیقات در حوزه تعاونی، متناسب با سهم پیش‌بینی شده آن در قانون اساسی نیست.

از طرفی در زمینه توسعه تعاون با ظرفیت‌ها و قابلیت‌های بالقوه فراوانی مواجه‌ایم که از آنها استفاده نشده است، از جمله:

- به رسمیت شناختن تعاون به عنوان یکی از سه بخش مهم اقتصادی در قانون اساسی.
- حمایت از تعاونی در بالاترین سطوح مدیریت جامعه.
- سابقه بیش از نیم قرن آموزش و تحقیقات تعاونی.
- سازگاری بیشتر آموزه‌های تعاونی با اهداف و جهت‌گیری اقتصاد اسلامی.
- سابقه وجود نهادهای سنتی تعاونی در کشور که هنوز هم در مناطق روستایی و عشایری رواج دارند.
- شکست نظام‌های سرمایه‌داری در حل بیکاری، فقر و بی‌عدالتی و طرح نظام تعاونی به عنوان بدیلی شایسته.

از طرفی در این بخش با محدودیت‌هایی مواجه‌ایم از جمله:

- سلطه اقتصاد دولتی در اغلب مواردی که تعاونی‌ها می‌توانند حضور داشته باشند.
- ضعیف شدن اعتقاد به اصل تعاون.
- عملکرد ضعیف بخش تعاون.
- ابتلای بسیاری از تعاونی‌ها به مفاسد اقتصادی.
- عدم وجود افراد متخصص کافی در این رشته در بخش آموزش و اجرا.
- عدم تولید متون نظری در حوزه تعاون.
- عدم توجه به نقش اقتصادی تعاونی‌ها و ضعف آموزش‌های اقتصادی فارغ‌التحصیلان تعاون و ... (موسائی، میثم ۱۴۰۱ ممیزی آموزش تعاونی‌ها در ایران).

بر این اساس لازم است همکاری و ارتباط مراکز آموزشی و علمی و اساتید و دانشجویان تعاون بیش از گذشته تقویت و گسترش یابد. همچنین لازم است در ابتدای امر تعدادی از فارغ‌التحصیلان اقتصاد با گرایش تعاون برای اخذ درجه دکتری در اقتصاد تعاون عازم مراکز علمی و معتبر دنیا شوند تا سطح علمی این رشته در داخل، بیش از پیش ارتقا یابد و از تجربیات دنیا نیز استفاده شود. سهم این بخش در اقتصاد کشوره‌های پیشرفته صنعتی نشانگر توجه و سرمایه‌گذاری قابل توجه بر این شیوه از تولید و توزیع است کافی است به آمار و اطلاعات زیر نظری افکنده شود. براساس گزارش جهانی تعاونی‌ها، حداقل ۱۲ درصد از مردم روی کره زمین عضو تعاونی‌ها هستند. این تعداد در حدود ۳۰۰ هزار تعاونی فعالیت دارند و در آن حدود ۲۷۹ میلیون نفر شاغل هستند که نه و نیم درصد شاغلین جهان را در بر می‌گیرد. بخش اعظم این شاغلین در چین و هند هستند. در ایران تعداد شرکت‌های ثبتی تعاون بیش از ۲۲۰ هزار تعاونی است. اما حدود ۹۵ هزار تعاونی فعال هستند و بقیه غیرفعال‌اند و یا تعطیل شده‌اند (مرکز آمار و اطلاعات راهبری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ویژه نامه هفته تعاون، ۱۳۹۹). اما در دنیا تقریباً نیمی از ۳۰۰ شرکت بزرگ دنیا تعاونی‌های تولیدی بزرگ (۱۳۳ بنگاه اقتصادی) هستند که عمدتاً تعاونی‌های کشاورزی و تعاونی خرده‌فروشان هستند از این ۳۰۰ شرکت تعاونی بزرگ ۷۴ شرکت در ایالات متحده آمریکا، ۴۴ شرکت در فرانسه، ۳۰ شرکت در آلمان، ۲۴ شرکت در ژاپن، ۱۷ شرکت در هلند و ۱۲ شرکت در ایتالیا مستقر هستند. گردش مالی ده تا از بزرگترین شرکت‌های تعاونی بالغ بر ۵۷۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ است. حوزه فعالیت آنها ۳۳ درصد در بخش کشاورزی، ۳۲ درصد در بخش بیمه، ۲۱ درصد در تعاونی‌های مصرف، ۸ درصد تعاونی‌های خدمات مالی، ۳/۲ درصد شاغل بخش خدمات پزشکی و اجتماعی و سایر حدود ۲ درصد است (تلیکانی، شعله، ۱۴۰۰، مانیتور جهانی تعاونی سال ۲۰۲۰، معاونت امور تعاونی، کار و رفاه اجتماعی).

با توجه به یافته‌های مذکور برای رشد کمی و کیفی تعاون در کشور اقدامات و برنامه‌های زیر ضروری به نظر می‌رسد:

الف. طراحی سه واحد درسی مبانی تعاون در سطح کارشناسی برای کلیه رشته‌های علوم اجتماعی و انسانی و علوم پایه به منظور گسترش فرهنگ تعاون،

ب. طراحی خوسه تعاون برای رشته اقتصاد در مقطع کارشناسی.

ج. طراحی گرایش تعاون در مقطع کارشناسی ارشد اقتصاد.

لازم به ذکر است در آینده می‌توان انتظار داشت رشته اقتصاد تعاون به عنوان یک رشته مستقل در کنار سایر رشته‌های اقتصادی طراحی و اجرا گردد ولی فعلاً با توجه به ضعف و بنیه علمی و آموزشی حداقل برای مدت پنج سال لازم است با اقدامات فوق‌الذکر به تقویت بنیاد نظری و علمی تعاون و ارتقای آن تا سطح یک رشته مستقل پرداخت، بستر ایجاد رشته اقتصاد تعاون در مقطع ارشد و حتی دکترای تخصصی فراهم ساخت، این کار بدون حمایت وزارت تعاون و جهاد کشاورزی نمی‌تواند به نتایج عملی در سطح ملی منجر شود.

طراحی خوزه تعاون در اقتصاد و گرایش تعاون در مقطع کارشناسی ارشد اقتصاد با تامین همین هدف صورت می‌گیرد.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

هدف از تأسیس رشته کارشناسی ارشد اقتصاد با گرایش تعاون عبارت است از:

- تربیت نیروی انسانی کارآمد برای بخش تعاونی؛
- تربیت کارشناسان پژوهشی و آموزشی برای پژوهش و آموزش و ترویج تعاون در کشور؛
- تربیت کارشناسان لازم جهت سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی حوزه تعاون؛
- آشنا ساختن نیروی انسانی تعاون به دانش اقتصاد و برنامه‌ریزی و مباحث فنی جهت جبران عقب ماندگی این بخش؛
- برجسته کردن اهداف اجتماعی در رشته اقتصاد و تربیت نیروی انسانی متعهد و مقید به اهداف اجتماعی؛
- تربیت اقتصاددانان آشنا به مسائل تعاونی؛
- تربیت نیروی انسانی برای ادامه تحصیل در مقطع دکتری با رویکرد اقتصاد اجتماعی و تعاون؛

ب) ضرورت و اهمیت

تعاون در قانون اساسی به عنوان یکی از سه بخش اقتصادی به رسمیت شناخته شده است، قانون‌گذار در کنار این بخش، اقتصاد دولتی و بخش خصوصی را نیز مطرح کرده است. نکته جالب این است که قانون‌گذار تعاون را در کنار دو بخش بزرگ اقتصاد قرار داده و به احتمال زیاد غرض قانون‌گذار این بوده که تعاون متناسب با این تقسیم‌بندی، سهم قابل قبولی در اقتصاد داشته باشد در حال حاضر آمار دقیقی از سهم تعاونی‌ها در اقتصاد نداریم. اما تخمین‌های علمی و برخی برآوردهای قابل اعتنا، سهم این بخش را در تولید ناخالص ملی از سه تا ده درصد برآورد کرده‌اند که تناسبی با جایگاهی که قانون‌گذار برای بخش تعاون قائل شده ندارد. نکته دوم این است که همه مدیران در سطوح عالی کشور بر اهمیت این بخش اهتمام دارند اما در میان مدیران میانی و پایین تر و حتی مردم، «باور به تعاون» کم رنگ است و هر روز کم رنگ‌تر شده و در مجموع در جامعه دیدگاه مثبتی نسبت به تعاون (خصوصاً شرکت‌های تعاونی) شکل نگرفته است. عملکرد تعاونی‌ها نیز تعریف چندانی ندارد و در سال‌های اخیر درصد قابل توجهی از شرکت‌های تعاونی، دچار تعطیلی، ورشکستگی، ناکارآمدی شده‌اند. تعاونی‌ها، بنگاه اقتصادی‌اند که از ابعاد اجتماعی بالایی برخوردارند. با وجود سابقه طولانی تجربه طولانی در دنیا تا سال ۱۹۴۰ میلادی به تبیین تئوریک رفتار اقتصادی بنگاه تعاونی مواجه نمی‌شویم. و از سال ۱۹۴۰ تا ۱۹۶۰ بیشتر مباحث تئوریک تعاون روی این قضیه تمرکز داشت که تعاون حالت خاصی از تلفیق عمودی به وسیله بنگاه‌هاست (آماده و دیگران، ۱۳۸۰). در سال ۱۹۴۲ امیلین اف رفتار اقتصادی تعاون را تحلیل کرد و با توجه به مفروضات خود به این نتیجه رسید که شرکت‌های تعاونی نمی‌توانند به عنوان بنگاه اقتصادی تلقی شوند، روباتیکا (۱۹۵۷) و فیلیپس (۱۹۵۳) مدل امیلین اف را گسترش داد و یک الگو برای تصمیم‌گیری در مورد تولید و قیمت‌گذاری رسید، طبق یافته‌های او تعاونی یک واحد اقتصادی نیست و نمی‌توان برای آن تابع هدف تعریف کرد. در سال

۱۹۴۵ برخی از اقتصاددانان، شرکت‌های تعاونی را به عنوان یک حالت خاص از بنگاه‌های اقتصادی تعریف کردند و این اقدام باعث شد که امکان استفاده از تئوری‌های اقتصادی در تعاونی‌ها میسر گردد ولی عقیده داشتند که شرکت‌های تعاونی به دنبال حداکثرسازی مازاد تولیدکننده و مصرف‌کننده توأم‌اند. البته الگوی آن‌ها به تعادل پایدار منجر نمی‌شد. لذا در سال ۱۹۶۲ هلمبرگر و هوس^۲ (۱۹۶۲) الگوی کاملی برای تحلیل رفتار تعاونی‌ها ارائه دادند که با استفاده از ابزارهای نئوکلاسیک توانستند، تبیین رفتار اقتصادی بنگاه‌های تعاونی را ممکن سازند. بعدها الگوی مذکور توسط هلمبرگر (۱۹۶۶) و یود (۱۹۶۶) و مدر^۳ (۱۹۶۸) و مجدداً هلمبرگر و کمپیل و دوبرن^۴ (۱۹۸۱) به تعاونی‌های عرضه، تعاونی‌های مصرف و تعاونی‌های فراوری چندمحصوله گسترش یافته و تکمیل شد (باسیلا، ۱۹۴۴ و پری، ۱۹۸۳). در مجموع با پیشرفت‌های بعدی در تئوری بنگاه خصوصی نشان داده شده که باید بنگاه تعاونی به عنوان یک بنگاه خاص که در چارچوب بنگاه خصوصی نمی‌توان همه ابعاد آن را تحلیل کرد در نظر گرفت (آماده، حمید، مجله تحقیقات اقتصادی، شماره ۵۹). در ایران این مباحث در محتوای دروس راه نیافت به طوری که به جرات می‌توان گفت جای تبیین تئوریک جنبه‌های اقتصادی تعاونی‌ها در محافل دانشگاهی خالی است طراحی و اجرای گرایش تعاون در سطح کارشناسی ارشد اقتصاد و نیز خوشه تعاون در مقطع کارشناسی قدمهایی دیرهنگام اما ضروری در این راستا است.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

برنامه کارشناسی ارشد اقتصاد با گرایش تعاون شامل ۳۰ واحد به شرح زیر است:

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۶ (ارزش واحد صفر)	جبرانی
۲۱	تخصصی الزامی
۶	تخصصی اختیاری
۵	پایان‌نامه
۳۲	جمع
طول دوره تحصیلی	
۴ نیمسال	

موضوع پایان‌نامه دانشجویانی که این گرایش را انتخاب می‌کنند الزاماً باید مربوط به تعاونی‌ها باشد.

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

انتظار می‌رود فارغ‌التحصیلان این رشته علاوه بر تسلط و مهارتی که بر تئوری‌های اقتصادی در سطح کارشناسی ارشد دارند، به نظریه‌ی اقتصاد تعاون و مسائل و مشکلات آن وقوف کاملی حاصل کنند و به مهارت‌ها و توانایی‌های ملموسی در زمینه حل مسائل تعاونی مجهز شوند به گونه‌ای که بتوانند علاوه بر اشتغال به کار در تعاونی‌ها و سایر شرکت‌ها خصوصی، در امر

² Helmberger and Hoos

³ Mather

⁴ Campbell and Duborn

⁵ Bucela

⁶ Perry

سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی حاکم بر بخش تعاون در وزارت تعاون، کار و امور اجتماعی و جهاد کشاورزی و سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط و نیز شهرداری‌ها بکار گرفته شوند و به صورت بالقوه نامزدهای مناسبی برای ادامه تحصیل در مقطع دکتری و ان شاءالله نگارش رساله‌های تخصصی خود در حوزه تعاون با هدف کمک به حل مسائل و مشکلات آنها و نیز نظریه‌پردازی در این حوزه باشند.

جدول (۲) - مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
کسب توانمندی نظری در اقتصاد	درس های اقتصاد خرد و اقتصاد کلان
کاربرد و نظریه اقتصاد اسلامی	درس اقتصاد اسلامی
آشنایی با اقتصاد ایران	درس اقتصاد ایران
آشنایی با تکنیک های پیشرفته کمی اقتصادی	اقتصاد سنجی
آشنایی با کاربرد و نظریه اقتصاد تعاون	درس های اقتصاد تعاون - تعاون در ایران و جهان و سایر دروس اختیاری
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	روش های ترویج تعاونی ها
آشنایی با تحقیقات نظری و کاربردی در تعاونی ها	درس مسایل تعاونی ها در ایران و جهان

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

ضوابط ورود به رشته کارشناسی ارشد اقتصاد با گرایش تعاون همان ضوابط ورود به کارشناسی ارشد اقتصاد برای سایر گرایش‌هاست. در این گرایش علاوه بر کسانی که دارای لیسانس اقتصاد هستند دارندگان لیسانس رشته های مشابه از جمله مدیریت، تعاون و برنامه ریزی و تعاون و رفاه اجتماعی نیز می توانند در کنکور رشته ارشد اقتصاد با گرایش تعاون شرکت و این گرایش را انتخاب کنند. با توجه به این که عمده درس های این گرایش اقتصادی اند لذا در دانشکده های اقتصاد و سایر موسساتی که دارای رشته اقتصاد هستند برگزار می شود.

تبصره: دانشجویانی که رشته مقطع قبلی آنان با این رشته غیرمرتبط می‌باشد به تشخیص دانشگاه/موسسه می توانند حداکثر تا ۶ واحد از دروس جدول زیر را به عنوان دروس جبرانی از میان دروس دوره قبل این رشته را در نیمسال اول بگذرانند. انتخاب این دروس به تشخیص گروه آموزشی دانشگاه / موسسه است تعداد واحدهای جبرانی نیز به تشخیص گروه آموزشی دانشگاه / موسسه و بر مبنای میزان ارتباط رشته با رشته دوره قبلی دانشجو خواهد بود.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۱) - جدول کلی واحدهای درسی رشته علوم اقتصادی، گرایش تعاون، مقطع کارشناسی ارشد

جمع واحدهای درسی	نوع واحدهای درسی				طول دوره تحصیلی
	پایان نامه	تخصصی اختیاری	تخصصی الزامی	جبرانی	
۳۲	۵	۶	۲۱	۶ (ارزش واحد صفر)	۴ نیمسال

نکته: ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و کار آموزشی (کارورزی) ۶۴ ساعت است.

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی

هم نیاز	پیش نیاز	تعداد ساعات		نوع واحد			تعداد واحد (۱-۳ واحد)	عنوان درس	ردیف
		عملی	نظری	نظری - عملی	عملی	نظری			
			۳۲			☒	۲	مبانی تعاون	۱.
			۳۲			☒	۲	اصول و اندیشه های تعاونی	۲.
			۳۲			☒	۲	مبانی بازاریابی در تعاونی ها	۳.
			۳۲			☒	۲	مبانی حقوق تعاون	۴.
			۳۲			☒	۲	انواع و کارکرد تعاونی ها	۵.
			۳۲			☒	۲	اصول آموزش و ترویج تعاونی ها	۶.
							۱۲	جمع	

سرفصل های این دروس عینا مانند سرفصل آن ها در مقطع کارشناسی خواهد بود.

دانشجویانی که رشته مقطع قبلی آنان با این رشته غیرمرتبط می باشد به تشخیص دانشگاه / موسسه می توانند حداکثر تا ۶ واحد از دروس جدول فوق را به عنوان دروس جبرانی از میان دروس دوره قبل این رشته را در نیمسال اول بگذرانند.

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-) (۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	اقتصاد خرد میانه	۳	☒			۴۸	-		
۲	اقتصاد کلان میانه	۳	☒			۴۸			
۳	اقتصاد سنجی میانه	۳			☒	۳۲	-		
۴	اقتصاد ایران میانه	۳			☒	۳۲			
۵	اقتصاد اسلامی میانه	۳			☒	۳۲			
۶	اقتصاد تعاون	۲	☒			۳۲	کلان - خرد		
۷	تعاونی‌های سنتی در ایران	۲			☒	۱۶	۳۲		
۸	انواع مدل های تعاونی بر اساس مبانی اسلامی	۲	☒			۳۲			
	جمع	۲۱							

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-) ۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	حقوق تعاون	۳	☒			۴۸		ندارد	
۲	سمینار مسایل اقتصادی تعاونی ها	۳			☒	۳۲	۳۲	ندارد	
۳	بازاریابی در تعاونی ها	۳			☒	۳۲	۳۲	ندارد	
۴	تامین مالی در تعاونی ها	۳			☒	۳۲	۳۲	ندارد	
	جمع	۱۲							

مهم: دانشجو موظف است دو درس از دروس اختیاری جدول بالا را با هماهنگی گروه آموزشی انتخاب نماید

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد خرد میانه	
عنوان درس به انگلیسی:		Intermediate Microeconomics	
دروس پیش نیاز:			
دروس هم نیاز:			
تعداد واحد:		۳	
تعداد ساعت:		۴۸	
نوع درس و واحد			
نظری	پایه		
عملی	تخصصی		
نظری-عملی	اختیاری		
	رساله / پایان نامه		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف:

هدف اصلی این درس توانمند ساختن دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد اقتصاد برای تحلیل تغییرات قیمت و اثرات آن بر تولید و رفاه از طریق آشنایی ایشان با نظریه های اقتصادی رفتار مصرف کننده، نظریه بنگاه، تعیین قیمت و ساختار بازارهاست.

سرفصل:

*کلیات شامل تعاریف مفاهیم کلیدی

علم، مکتب و نظام
روش شناسی اقتصاد خرد

(۱) نظریه مصرف کننده

رجحان مصرف کننده، تابع مطلوبیت مستقیم (ویژگی ها و انواع (، مساله مصرف کننده، تقاضای والراسی و ویژگی های آن، تابع مطلوبیت غیر مستقیم و ویژگی های آن، اتحاد روی، دوگانگی در رفتار مصرف کننده، تابع تقاضای هیکسی و ویژگی های آن، تابع مخارج مصرف کننده، و ویژگی های آن، قضیه شپارد، تابع مطلوبیت پولی و شاخص های محاسبه تغییر رفاه، بازیابی تابع مطلوبیت. ترجیحات آشکار شده. تابع تقاضای جمعی.....

(۲) نظریه بنگاه

مجموعه امکانات تولید، مجموعه نهادهای مورد نیاز، تولید یکسان، تابع تبدیل، فناوری، تابع تولید، فناوری کشش جانشینی ثابت و توابع تولید مستخرج از آن، تولید مشترک، مساله تولید کننده، دوگانگی در تولید، تابع تقاضای شرطی عوامل و ویژگی های آن، تابع هزینه و ویژگی های آن، تحلیل صرفه های مقیاس بوسیله تابع توابع تولید و هزینه.....

(۳) بازار رقابت کامل

مساله تعیین قیمت و حداکثر سازی سود، تابع سود و ویژگی های آن، تابع عرضه بنگاه و ویژگی های آن، قضیه هتلینگ و تقاضای عوامل، ویژگی های تابع تقاضای عوامل، عرضه بازار در دوره های زمانی مختلف و مساله ورود بنگاه ها، رفاه و کارایی.....

(۴) بازار انحصار کامل

مساله تعیین قیمت و حداکثر سازی سود، انواع تبعیض قیمت و اثرات رفاهی آن ها، مداخله در بازار و ارزیابی اثرات آن بر میزان تولید، قیمت و رفاه،

(۵) بازارهای رقابت ناقص

- بازار رقابت انحصاری

مساله تعیین قیمت و حداکثر سازی سود، تحلیل های کوتاه مدت و بلند مدت تعادل در بازار رقابت انحصاری، مقایسه بازار رقابت انحصاری با بازارهای رقابت کامل و انحصار کامل.....

- بازار انحصار چندجانبه

پیچیدگی های بازار انحصار چندجانبه و تنوع نظریه های تعیین قیمت در آن، انحصار چندجانبه با کالاهای همگن و ناهمگن، الگوی کورنوت، الگوی برتراند، الگوی چمبرلین، الگوی شبه انحصاری، الگوی اشتاکلبرگ، الگوی بنگاه کم هزینه، الگوی تقسیم بازار، الگوی سوئزی، تحلیل بازار انحصار چندجانبه با رویکرد نظریه بازی.

۶) ناطمینانی

۷) تعادل عمومی

مبادله خالص، تولید و مبادله، پول و تعادل پولی، تعادل، وجود تعادل، یکتایی تعادل، پایداری تعادل (ایستا و پویا)

۸) اقتصاد اطلاعات

نقش اطلاعات در اقتصاد، عدم تقارن اطلاعات، مخاطره اخلاقی، انتخاب نامناسب

۹) اقتصاد رفاه

بهینه پارتو، کارایی رقابت کامل، کارایی رقابت ناقص، پیامدهای خارجی در تولید و مصرف، مالیات و یارانه، توابع رفاه اجتماعی، نظریه بهترین دوم

۱۰) آیا تئوری اقتصاد خرد برای تحلیل رفتار اقتصادی بنگاه تعاونی کفایت می کند؟

منابع:

لازم است با توجه به فقر منابع فارسی و عدم روزآمد بودن و عدم توجه به بومی سازی متون فعلی، نسبت به تألیف کتاب در این زمینه اقدام شود تا تدوین کتاب مستقل می توان از منابع زیر کمک گرفت:

الف - فارسی

ب - انگلیسی / عربی

- 1- Deaton, A., & Muellbauer, J. (2012). Economics and consumer behavior. Cambridge university press.
- 2- Henderson, J. M., & Quandt, R. E. (1971). Microeconomic theory: A mathematical approach. New York: McGraw-Hill College; Subsequent edition.
- 3- Jehle, G. A., & Reny, P. J. (2011). Advanced Microeconomic Theory (Third)' Essex: Pearson Education Limited. New Jersey: Prentice Hall.
- 4- Kreps, D. M. (1990). A course in microeconomic theory. Princeton university press.
- 5- Mas-Colell, A., Whinston, M. D., & Green, J. R. (1995). Microeconomic theory (Vol. 1). New York: Oxford university press.
- 6- Varian, Hal R (2014). Intermediate Microeconomics: A Modern Approach: Ninth International Student Edition. W. W. Norton & Company
- 7- Varian, Hal R (1992). Microeconomic Analysis, Third Edition. W. W. Norton & Company

ارزشیابی:

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد کلان میانه	
عنوان درس به انگلیسی:		Intermediate Macroeconomics	
دروس پیش‌نیاز:	نوع درس و واحد		
دروس هم‌نیاز:	☐ پایه ☒ نظری		
تعداد واحد:	☐ تخصصی ☒ عملی		
تعداد ساعت:	☐ نظری-عملی ☐ اختیاری		
	☐ رساله / پایان‌نامه ☐ کارگاه ☐ سمینار ☐ آزمایشگاه ☐ سفر علمی ☐ موارد دیگر:		
	۳		
	۴۸		

اهداف کلی درس:

اقتصاد کلان میانه درصدد است دانشجویان را با نظریه‌های اقتصاد کلان در چارچوب دنیای واقعی آشنا نماید. از این‌رو، در این درس هدف تعمیق و تکمیل مباحث اقتصاد کلان در دوره کارشناسی بوده و برای این منظور تمرکز بر مدل‌سازی دنیای واقعی است. برای این منظور، هدف از این ارایه این درس، آشنایی دانشجویان با مباحث پیشرفته از جمله پویایی‌ها در عرضه و تقاضای کل، انتظارات، کسری بودجه دولت، بازار نیروی کار، نظریه‌های قرارداد و ناسازگاری زمانیدر تصمیم‌گیری‌ها است. همچنین مروری بر بحث مدل‌سازی‌های رشد اقتصادی نیز از دیگر اهداف این درس است.

اهداف رفتاری:

۱. فراگیری تحلیل رفتار کارگزاران اقتصادی در سطح کلان اقتصادی
۲. فراگیری تحلیل آثار زمانی شوک‌ها و سیاست‌های اقتصادی
۳. فراگیری منطق رفتاری در بازار نیروی کار
۴. فراگیری نحوه شکل‌گیری انتظارات عقلایی و تطبیقی
۵. فراگیری نحوه سیاست‌گذاری اقتصادی دولت‌ها در شرایط واقعی کلان اقتصاد

سرفصل‌ها:

بحث اول: مروری بر مدل عرضه و تقاضای کل

- ۱-۱- بازار نیروی کار کل
- ۱-۲- تقاضای کل: مروری بر مدل IS-LM
- ۱-۳- مکاتب فکری در اقتصاد کلان

بحث دوم: اقتصاد کلان باز

- ۲-۱- شواهد دنیای واقعی در اقتصاد کلان باز
- ۲-۲- مدل IS-LM برای اقتصاد کلان باز کوچک
- ۳-۲- ملاحظاتی در عرضه کل
- ۴-۲- انتقال آثار شوک‌ها در یک مدل دو کشوری

بحث سوم: پویایی‌ها در عرضه و تقاضای کل

- ۳-۱- مفهوم ثبات
- ۳-۲- انتظارات تطبیقی و ثبات
- ۳-۳- سرمایه‌گذاری، انباشت سرمایه و ثبات
- ۴-۳- اثرات ثروت و محدودیت بودجه دولت

۳-۵- مفهوم هسترسیز (پسماند)

بحث چهارم: انتظارات کامل و سیاست اقتصادی

۱-۴- تئوری سرمایه‌گذاری پویا

۲-۴- مدل IS-LM پویا

۳-۴- انتظارات نرخ ارز و سیاست پولی و مالی

بحث پنجم: انتظارات عقلایی و سیاست اقتصادی

۱-۵- مفهوم انتظارات عقلایی

۲-۵- بکارگیری انتظارات عقلایی در اقتصاد کلان

۳-۵- فرضیه عدم کارایی سیاست (PIP)

۴-۵- انتظارات عقلایی در یک اقتصاد باز کوچک

بحث ششم: مدل‌های رشد اقتصادی

۱-۹- مدل رشد اقتصادی سولو

۲-۹- مدل‌های افق زمانی نامحدود و هم‌پوشانی نسلی

۳-۹- مدل رشد درونزا

بحث هفتم: کسری بودجه دولت

۱-۱- هم‌ارزی ریکاردویی

۱-۲- تئوری خلق بدهی دولت

بحث هشتم: جستجو در بازار کار

۲-۱- مفهوم جستجو در بازار کار

۲-۲- تعادل بازار

۲-۳- اثرات ایستای مقایسه‌ای

۲-۴- کارایی

۲-۵- مدل جستجوی متعارف

بحث نهم: ناسازگاری زمانی پویا در تصمیم‌گیری‌های بخش خصوصی و دولتی

۳-۱- مفهوم ناسازگاری پویا

۳-۲- روش رای‌گیری در خصوص تورم بهینه

۳-۳- سازگاری پویا و مالیات‌بندی سرمایه

۳-۴- نارسازگاری زمانی پویا در رفتار مصرف‌کننده

بحث دهم: اقتصاد کینزین جدید

۴-۱- تجدید ساختار ضرایب کینزینی

۴-۲- رقابت انحصاری و پول

۴-۳- قیمت‌های چسبنده و عدم خنثایی پول

بحث یازدهم: همپوشانی نسلی در چارچوب پیوستگی زمانی

۱-۵- رفتار فردی تحت نااطمینانی طول عمر

۲-۵- نتایج اقتصاد کلانی عدم اطمینانی طول عمر

۳-۵- ویژگی‌های مدل پایه

۴-۵- عرضه نیروی کار درونزا

منبع:

لازم است باتوجه به فقر منابع فارسی و عدم روزآمد بودن و عدم توجه به بومی‌سازی متون فعلی، نسبت به تألیف کتاب در این زمینه اقدام شود تا تدوین کتاب مستقل می‌توان از منابع زیر کمک گرفت:

منابع اصلی:

1. Heijdar, Ben, J. (2017), *Foundations of Modern Macroeconomics*, 3rd edition, Oxford University press.
2. Romer, David, (2018), *Advanced Macroeconomics*, 5th edition, McGraw Hill,
3. Chu, Angus, C., (2020), *Advanced Microeconomics: An introduction for undergraduates*, World Scientific Press,
4. Heijdar, Ben, J. (2017), *Foundations of Modern Macroeconomics*, 3rd edition, Oxford University press.
5. Romer, David, (2018), *Advanced Macroeconomics*, 5th edition, McGraw Hill,
6. Chu, Angus, C., (2020), *Advanced Microeconomics: An introduction for undergraduates*, World Scientific Press,

منابع تکمیلی:

1. Abel, A. B. (1981). A dynamic model of investment and capacity utilization. *Quarterly Journal of Economics*, 96:379–403.
2. Abel, A. B. and Bernanke, B. S. (2005). *Macroeconomics*. Addison Wesley, Boston, MA, fifth edition.
3. Acemoglu, D. (2002). Technical change, inequality, and the labor market. *Journal of Economic Literature*, 40:7–72.
4. Barro, R. J. (1974). Are government bonds net wealth? *Journal of Political Economy*, 82:1095–1117.
5. Barro, R. J. (1976). Rational expectations and the role of monetary policy. *Journal of Monetary Economics*, 2:1–32.
6. Barro, R. J. (1990). Government spending in a simple model of endogenous growth. *Journal of Political Economy*, 98: S103–S125.
7. Blanchard, O. J. (1981). Output, the stock market, and interest rates. *American Economic Review*, 71:132–143.
8. Friedman, B. M. (1979). Optimal expectations and the extreme information assumption of ‘rational expectations’ macro models. *Journal of Monetary Economics*, 5:23–41.
9. Gal’i, J. and Gertler, M. (2007). Macroeconomic modeling for monetary policy evaluation. *Journal of Economic Perspectives*, 21:25–45.
10. Lucas, R. E. (1972). Expectations and the neutrality of money. *Journal of Economic Theory*, 4:103–124. Reprinted in: Lucas (1981).
11. Romer, P. M. (1990). Endogenous technological change. *Journal of Political Economy*, 98: S71–S101.
12. Sargent, T. J. (1973). Rational expectations, the real rate of interest, and the natural rate of unemployment. *Brookings Papers on Economic Activity*, 2:169–183.
13. Sargent, T. J. and Wallace, N. (1976). Rational expectations and the theory of economic policy. *Journal of Monetary Economics*, 2:169–183.
14. Abel, Andrew B., and Janice C. Eberly. 1994. “A Unified Model of Investment under Uncertainty.” *American Economic Review* 84 (December): 1369–1384.
15. Akerlof, George A., Andrew K. Rose, and Janet L. Yellen. 1988. “Job Switching and Job Satisfaction in the U.S. Labor Market.” *Brookings Papers on Economic Activity*, no. 2, 495–582.
16. Alexopoulos, Michelle. 2004. “Unemployment and the Business Cycle.” *Journal of Monetary Economics* 51 (March): 277–298.
17. Baily, Martin Neil. 1974. “Wages and Employment under Uncertain Demand.” *Review of Economic Studies* 41 (January): 37–50.
18. Ball, Laurence, N. Gregory Mankiw, and David Romer. 1988. “The New Keynesian Economics and the Output-Inflation Tradeoff.” *Brookings Papers on Economic Activity*, no. 1, 1–65.

19. Barro, Robert J., and Charles J. Redlick. 2011. "Macroeconomic Effects from Government Purchases and Taxes." *Quarterly Journal of Economics* 126 (February): 51-102.
20. Carlstrom, Charles T., Timothy S. Fuerst, and Matthias Paustian. 2015. "Inflation and Output in New Keynesian Models with a Transient Interest Rate Peg." *Journal of Monetary Economics* 76 (November): 230-243.
21. Roubini, Nouriel, and Jeffrey D. Sachs. 1989. "Political and Economic Determinants of Budget Deficits in the Industrial Democracies." *European Economic Review* 33 (May): 903-933.
22. Siebert, Horst. 1997. "Labor Market Rigidities: At the Root of Unemployment in Europe." *Journal of Economic Perspectives* 11 (Summer): 37-54.

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد سنجی میانه	
عنوان درس به انگلیسی:		Intermediate Econometrics	
دروس پیش نیاز:			
دروس هم نیاز:			
تعداد واحد:		۳	
تعداد ساعت:		۶۴	
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ پایه		
☐ عملی	☒ تخصصی		
☒ نظری-عملی	☐ اختیاری		
	☐ رساله / پایان نامه		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: کارگاه برای آموزش نرم افزار های مطالعات کمی باید برگزار شود که شرط شرکت در امتحان ارایه گواهی از این قبیل کارگاه ها است

سرفصل:

قسمت اول: مروری بر جبر ماتریس ها و توزیع های آماری

- ماتریس های افراز شده
- معکوس ماتریس های افراز شده
- دترمینان ماتریس های افراز شده
- مشتقات ماتریسی
- رتبه یک ماتریس و قضایای مربوط به آن
- خواص بردارهای ویژه و مقادیر ویژه
- تریس یک ماتریس و خواص آن
- ماتریس خود توان و خواص آن
- فرم های درجه دوم و ماتریس های معین
- برخی قضایا در خصوص توزیع فرم های خطی و درجه دوم در متغیرهای نرمال
- استقلال فرم های درجه دوم
- استقلال فرم های خطی و درجه دوم-

قسمت دوم: مروری بر رگرسیون دو متغیره

- تعریف رگرسیون در رویکرد آماردانان
- رگرسیون و علیت
- فروض کلاسیک رگرسیون و اهمیت آنها
- تعریف روش حداقل مربعات معمولی و خواص آن
- قضیه گوس مارکف
- تصریحات خطی و لگاریتمی
- استنباط های آماری در معادله رگرسیون دو متغیره

قسمت سوم: معادله اقتصادسنجی چند متغیره

- تصریح مدل اقتصادسنجی با رویکرد ماتریسی
- فروض رگرسیون کلاسیک در حالت ماتریسی
- مفهوم ضرایب رگرسیون جزئی
- برآوردگر OLS و خواص و ویژگی های آن
- قضیه گوس مارکف

- ماتریس های اساسی در تجزیه و تحلیل رگرسیون
- ضریب تعیین یا R^2
- R^2 غیر متمرکز
- R^2 تعدیل شده
- استاندارد کردن متغیرها در معادله اقتصادسنجی
- تخمین واریانس خطا و ضرایب-
- الگو بر حسب انحراف از میانگین
- یادآوری برخی قضایا در خصوص توزیع فرم های خطی و درجه دوم
- آزمون فرضیه ساده
- آزمون مجموعه ای از فرضیات خطی
- آزمون تغییرات ساختاری

قسمت چهارم: الگوی رگرسیون مقید با رویکرد ماتریسی

- برآوردگر مقید حداقل مربعات
- کارایی برآوردگر حداقل مربعات
- استفاده از آماره F برای آزمون قیود

قسمت پنجم: نقص فرض مدل کلاسیک

- آزمون خطای تصریح شکل تبعی (آزمون رمزی)
- همخطی:

- ماهیت همخطی:
- همخطی کامل و غیر کامل
- طرق کشف همخطی
- عواقب وجود همخطی
- طرق کاهش همخطی
- ناهمسانی واریانس:
- ماهیت ناهمسانی واریانس
- عواقب وجود ناهمسانی واریانس
- طرق کشف ناهمسانی واریانس
- طرق رفع نقص ناهمسانی واریانس
- روش حداقل مربعات تعمیم یافته GLS و FGLS
- خود همبستگی:
- ماهیت خود همبستگی
- طرق کشف خود همبستگی
- طرق رفع نقص
- عواقب وجود خود همبستگی

قسمت ششم: تئوری توزیع جانبی

- مفاهیم و قضایای همگرایی
- همگرایی در احتمال
- همگرایی در توزیع

همگرایی در میانگین

- توزیع مجانبی برآوردگر حداقل مربعات

- رگرسیونهای تصادفی مستقل

- آزمون والد

قسمت هفتم: برآوردگر حداکثر درستنمایی

- تعریف برآوردگر حداکثر درستنمایی

- خواص برآوردگر حداکثر درستنمایی

- برآوردگر حداکثر درستنمایی برای الگوی رگرسیون کلاسیک

- برآوردگر حداکثر درستنمایی برای الگوی رگرسیون عمومی (با واریانس ناهمسانی و خودهمبستگی)

- آزمون والد، نسبت درستنمایی و ضریب لاگرانژ

قسمت هشتم: درون زایی متغیرهای توضیحی

- تبیین تفاوت رویکرد آماردانان و اقتصاددانان

- مفهوم فرض برون زایی اکید و مفهوم آن در رویکرد اقتصاددانان

- دلایل نقض فرض برون زایی در الگوی اقتصادسنجی

- خطای اندازه گیری متغیرها

- روش های مختلف برای تخمین ضرایب ساختاری

- استفاده از طرح تجربی تصادفی شده

- روش تفاضل در تفاضل

- برآوردگر متغیر ابزاری

- برآوردگر دو مرحله ای حداقل مربعات

- شناسایی (شرط لازم و کافی)

- آزمون برون زایی متغیر توضیحی

- آزمون محدودیت های بیش از حد مشخص

- دستگاه معادلات همزمان

- شرط لازم یا درجه برای شناسایی

- شرط کافی یا رتبه برای شناسایی

- مدل رگرسیون های به ظاهر نامرتبط (SUR)

قسمت نهم: الگوهای پویا

- مدل تعدیل موجودی

- مدل انتظارات تطبیقی

- روش کویک KOYCK

- روش آلمون

- مدل های خودرگرسیون با وقفه های پویا

قسمت دهم: مدل سازی روابط بلندمدت

- مانایی و آزمون ریشه واحد

- آزمون ریشه واحد در شرایط شکست ساختاری

- هم انباشتگی

- مدل‌های تصحیح خطا
- آزمون هم‌انباشتگی در رگرسیون: روش مبتنی بر پسماندها
- روش‌های برآورد پارامتر در سیستم‌های هم‌انباشته

قسمت یازدهم: الگوی متغیر وابسته دامی

- متغیر دامی به عنوان متغیر وابسته
- مدل احتمال خطی LPM
- مدل لاجیت LOGIT
- تفسیر ضرایب و Odd Ratio
- مدل پروبیت PROBIT
- اثرات نهایی
- معیارهای خوبی برازش

منابع:

- ۱- جانستون و دیناردو، روش‌های اقتصادسنجی (جلد اول)، ترجمه فریدون اهرایی و علی اکبر خسروی نژاد، نشر نور علم، ۱۳۸۸
- ۲- سوری، علی؛ اقتصادسنجی (جلد ۱ و ۲)، نشر فرهنگ شناسی، ۱۳۹۲
- 3- Wooldridge, J.M, Introductory Econometrics, A Modern Approach, Sixth edition, 2016
- 4- Hill, R.C., Griffiths, W.E, Lim,G.C, Principles of econometrics, 5th Edition, 2018
- 5- Econometric Methods , J. Johnston. 1996
- 6- Basic Econometrics “D. Gujarati, 2003.

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد ایران میانه	
عنوان درس به انگلیسی:		Intermediate Iran Economic	
دروس پیش‌نیاز:		نوع درس و واحد	
دروس هم‌نیاز:		☐ پایه	☐ نظری
تعداد واحد:	۳	☒ تخصصی	☐ عملی
تعداد ساعت:	۶۴	☐ اختیاری	☒ نظری-عملی
		☐ رساله / پایان‌نامه	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: حداقل یک سفر علمی برای آشنایی دانشجویان برای بازدید از یک شرکت بزرگ اقتصادی (ترجیحا تعاونی های موفق) برای این درس ضروری است. دانشجویان موظفند بر اساس مشاهدات خود از مسایل و مشکلات بنگاه مورد بازدید و راه حل آنها گزارشی تهیه کند.

هدف

- آشنایی با اقتصاد ایران و نحوه کارکرد آن
- آشنایی با حقایق تجربی در اقتصاد ایران
- آشنایی با مسائل، مشکلات و چالش‌های پیش‌روی اقتصاد ایران
- فراگیری تامل و تفکر در شناخت و درک مشکلات و چالش‌های پیش‌روی اقتصاد ایران
- فراگیری بکارگیری مباحث نظری در حل مشکلات اقتصاد ایران

سرفصل

بحث اول: آشنایی با ساختار اقتصاد ایران

- تولید ناخالص داخلی ایران بر حسب اجزای ارزش افزوده
- تولید ناخالص داخلی ایران بر حسب اجزای هزینه
- ساختار مالکیت و مدیریت در اقتصاد ایران

بحث دوم: مشکلات و چالش‌های پیش‌روی اقتصاد ایران

- بی‌ثباتی در رشد اقتصادی
- تورم بالا
- بی‌ثباتی در سرمایه‌گذاری
- بیکاری بالا و اشتغال با کیفیت پایین
- کسری بودجه مداوم و نحوه تامین آن
- رشد نقدینگی بالا
- ناترازی در صندوق‌های بازنشستگی
- نظام بانکی و چالش‌های آن
- فقر و نابرابری بالا
- عدالت توزیعی و عدالت تخصیصی
- چالش بهره‌وری نیروی کار و سرمایه

بحث سوم: دولت و نقش آن در اقتصاد

- نقش دولت در اقتصاد از نگاه اقتصاد متعارف

- نقش دولت در اقتصاد از نگاه اقتصاد اسلامی
- نقش دولت در شرایط فعلی اقتصاد ایران
- سیاست‌گذاری‌های دولت در اقتصاد
- بخش خصوصی و دولت

بحث چهارم: برنامه ریزی اقتصاد و توسعه در ایران

- مروری اجمالی بر ساختار و اهداف برنامه‌های قبل از انقلاب
- مروری اجمالی بر ساختار و اهداف برنامه‌های بعد از انقلاب
- آسیب‌شناسی از نظام برنامه‌ریزی توسعه در ایران

بحث پنجم: سیاست‌های تعدیل اقتصادی، خصوصی سازی و اصلاحات اقتصادی

- آسیب‌شناسی سیاست‌های تعدیل اقتصادی
- آسیب‌شناسی سیاست‌های خصوصی سازی
- آسیب‌شناسی اصلاحات اقتصادی

بحث ششم: سیاست‌های صنعتی شدن در اقتصاد ایران

- مروری بر سیاست‌ها و برنامه‌های صنعتی شدن
- آسیب‌شناسی سیاست‌های صنعتی شدن و چالش‌های پیش‌رو

بحث هفتم: تعاونی‌ها در اقتصاد ایران

- مروری بر سهم و عملکرد اقتصادی تعاونی‌ها قبل از انقلاب
- مروری بر سهم و عملکرد اقتصادی تعاونی‌ها بعد از انقلاب
- آسیب‌شناسی سیاست‌های صنعتی شدن و چالش‌های پیش‌رو.
- آینده تعاونی‌ها

بحث هشتم: چارچوب‌های نهادی در اقتصاد ایران

- آسیب‌شناسی نهاد‌های نرم و نقش آن در اقتصاد ایران
- آسیب‌شناسی نهاد‌های سخت و نقش آن در اقتصاد ایران
- ساختار تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و اجرای سیاست‌ها در اقتصاد ایران

بحث نهم: آموزش و فرهنگ و نقش آن در اقتصاد

- مرور اجمالی بر وضعیت آموزش در ایران
- وضعیت سرمایه انسانی در اقتصاد ایران
- وضعیت فرهنگ و اقتصاد ایران

بحث دهم: ساختار تورم و سیاست‌های اقتصادی

- مروری بر ادبیات نظری و تجربی شکل‌گیری تورم
- تورم و سیاست‌های پولی
- تورم و سیاست‌های دولت
- تورم و ساختار اقتصادی
- تورم و شوک‌های اقتصادی

بحث یازدهم: بازار نیروی کار در ایران

- شناختی از بازار نیروی کار و قوانین مرتبط

- وضعیت بیکاری و علل آن
- وضعیت جمعیت نیروی کار و چالش‌های پیش‌روی
- ظرفیت‌های بازار کار

بحث دوازدهم: اقتصاد مقاومتی و تاب آوری

- اقتصاد مقاومتی و مولفه‌های آن
- تاب‌آوری اقتصادی در ایران
- شوک‌های بیرونی و آثار آن (تحریم‌ها)

بحث سیزدهم: انرژی، محیط زیست و منابع در ایران

- شناخت بخش انرژی از نگاه تولید، مصرف، صادرات و کارایی
- چالش‌های بخش محیط زیست در ایران
- چالش‌های منابع آبی و زیرزمینی در ایران

بحث چهاردهم: نگاهی به آینده اقتصاد ایران

- اقتصاد ایران در بستر تحولات اقتصاد جهانی
- دانش بنیان شدن اقتصاد
- اقتصاد دیجیتال و فناوریانه
- چالش‌های رشد و توسعه در آینده اقتصاد ایران

منابع:

۱. عظیمی، حسین، ۱۳۹۱، اقتصاد ایران: توسعه، برنامه‌ریزی، سیاست و فرهنگ، نشر نی.
۲. موسائی، میثم ۱۳۹۳ مقدمه ای بر دانشنامه اقتصاد ایران، نشر نور علم.
۳. نیلی، مسعود، ۱۳۹۷، اقتصاد ایران به کدام سو می‌رود؟ نشر نی.
۴. موسائی، میثم ۱۳۹۳ تجارت ایران در عهد قاجار و پهلوی، نشر جامعه شناسان و موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
۵. زنوز، هادی، ۱۳۸۸، اقتصاد ایران: نظرها و نقدها، نشر توسعه.
۶. مومنی، فرشاد، ۱۳۸۶، اقتصاد ایران در دوران تعدیل ساختاری، نقش و نگار
۷. شاکری، حسین، ۱۳۹۵، مقدمه‌ای بر اقتصاد ایران، رافع.
۸. جعفری و برخوردار، ۱۳۹۹، بحران‌های اقتصادی و اجتماعی و کنترل‌های آن، پژوهشکده تدبیر اقتصاد
۹. عظیمی، حسین، ۱۳۹۳، مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران، نشر نی.
۱۰. دبیر خانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، ارزیابی عملکرد اقتصاد مقاومتی در اقتصاد ایران در سال‌های مختلف.
۱۱. گزارش‌های مختلف سازمان برنامه و بودجه، سال‌های مختلف
۱۲. گزارش‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سال‌های مختلف
۱۳. گزارش‌های سازمان خصوصی سازی، سال‌های مختلف
۱۴. گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس، سال‌های مختلف
۱۵. گزارش‌های بین‌المللی در خصوص اقتصاد ایران مانند بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول، اکونومیست، بی‌زینس مانیتور و

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد اسلامی میانه	
عنوان درس به انگلیسی:		Intermediate Islamic Economics	
دروس پیش‌نیاز:		اقتصاد خرد، اقتصاد کلان	
دروس هم‌نیاز:			
تعداد واحد:		۳	
تعداد ساعت:		۴۸	
نوع درس و واحد			
نظری ☒	پایه ☐		
عملی ☐	تخصصی ☒		
نظری-عملی ☐	اختیاری ☐		
	رساله / پایان‌نامه ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:
 ارایه سمینار درباره یکی از موضوعات مطرح در اقتصاد اسلامی و یا نگارش یک تحقیق ضروری است.

هدف:

فراگیری اهم مباحث مربوط به اقتصاد اسلامی شامل: چیستی و ماهیت اقتصاد اسلامی، مبانی، نظریه بازار، نظریه توزیع، نظریه سیاستگذاری و هدایت به سمت توسعه و پیشرفت در اسلام و تمدن اسلامی

سرفصل

(۱) مقدمات

تعریف اقتصاد، تعریف اقتصاد اسلامی، هزینه فرصت، جریان دایره وار درآمد، مفهوم‌شناسی مکتب، نظام و علم اقتصاد.

(۲) فصل دوم: ارزشها و اقتصاد

سیر تاریخی اثباتی و هنجاری بودن دانش اقتصاد؛ معیار ارزشیابی یا بهینه یابی در اقتصاد؛

نحوه اثرگذاری ارزشها در اقتصاد؛ نحوه تأثیرگذاری ارزشها بر بازار اسلامی؛ بهره‌وری نیروی انسانی، حرکت جهادی، بهره‌وری سرمایه‌های فیزیکی، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، امنیت و پیامد سرمایه‌گذاری، توانمندسازی فقرا و محرومان، ارتقای کارایی، نهادهای اجتماعی، حاکمیت ولی و دولت شایسته، قوانین مقررات عادلانه، بازار سالم.

(۳) مبانی اقتصاد اسلامی

الف) مبانی معرفتی و روشی

مکتب، نظام و علم اقتصاد اسلامی، رویکردهای اثباتی و هنجاری در اقتصاد اسلامی، قوانین و سنن الهی در اقتصاد اسلامی، دانش اصول فقه و روش استنباط، مراحل رشد دانش و گستره اصول فقه، منابع اجتهاد و جایگاه عقل و نقل، روش کشفی در اقتصاد اسلامی (روش‌شناسی شهید صدر (ره))

ب) مبانی هستی‌شناختی و ارزش‌شناختی

پیش‌فرض‌های هستی‌شناختی اقتصاد، هدایت تکوینی، تشریحی و مکانیسم‌های اخلاقی، بررسی انسان عقلایی مفروض در اقتصاد سرمایه‌داری، انسان اقتصادی در اقتصاد اسلامی،

اقتصاد اثباتی و اقتصاد هنجاری، سیر تاریخی بحث اثباتی - هنجاری، تفکر ارسطو، حاکمیت دیدگاه ارسطو تا کلاسیک‌ها، غلبه جنبه اثباتی پس از کلاسیک‌ها،

تفاوت اساسی ریشه‌های ارزشی در نگرش اسلامی، کارکرد اخلاق در اقتصاد اسلامی.

(۴) بازار اسلامی و ویژگی‌های آن

مفهوم بازار، تطابق بازار با شرع، حاکمیت ارزشها و اخلاق اسلامی، هدایت و نظارت دولت، صداقت، جایگاه بازار در تمدن اسلامی، حاکمیت ارزشها و اخلاق در بازار شکل گرفته در تمدن اسلامی. مقررات حاکم بر بازار اسلامی و آثار اقتصادی آن‌ها

(۵) منهیات اقتصاد اسلامی از قبیل

منع ربا و مصادیق و مفهوم آن با توجه به تحولات عصر حاضر، ربا و کاهش ارزش پول، حکم کاهش ارزش پول،

منع ضرر و اضرار
منع تلیس و تقلب
منع احتکار و انحصار و...

۶) مصرف کننده در اقتصاد اسلامی

هدف تقاضا کننده، انسان موجودی مرکب از جسم و روح، لذت و رنج، انواع لذت و رنج، دفع رنج و لذت حقیقی، مفهوم سعادت و لذت و رنج ابدی، لذت و رنج ابدی معیار سعادت، اصول حاکم بر سمت تقاضا، عوامل مؤثر بر تقاضا، منحنی تقاضا، تقاضای بازار.

۷) شکل‌گیری قیمت و تعیین مقدار در بازار اسلامی

هدف مؤسسه تولیدی، تفاوت مؤسسه تولیدی در بازار اسلامی با رقابت کامل (عمل به تکلیف و رعایت اخلاق اسلامی، جهت‌دهی تولید به سمت تولید کالاهای ضروری و پویایی کالاهای ضروری، منتهی نشدن به انحصار، هزینه‌های مؤسسه تولیدی، بهره‌وری مؤسسه تولیدی) تقاضای مؤسسه تولیدی، راهبردهای مکتبی سمت عرضه، تعادل مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت، عرضه مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت، عرضه صنعت در کوتاه‌مدت، تعادل بازار.

۸) بازار عوامل تولید

چیستی عوامل تولید (کار و مدیریت، سرمایه، دارایی پولی)، نقد و بررسی مفهوم بهره‌وری نهایی عامل، مقدار بهینه استخدام عوامل تولید، تقاضای مؤسسه تولیدی برای یک نهاد متغیر، تقاضای مؤسسه تولیدی برای یکی از چند نهاد متغیر، تقاضای بازار برای یک نهاد، عرضه نهاد، تعادل بازار نهاد.

۹) سهم عوامل تولید در بازار اسلامی

تولید اولیه و تولید ثانویه، ثروت‌های طبیعی و سهم نیروی کار در تولید اولیه، مشارکت در سهم‌بری منابع و ثروت‌های طبیعی منقول و غیرمنقول، ثروت‌های طبیعی اولیه و سهم جامعه، سهم نیروی کار و مواد اولیه در تولید ثانویه، سهم نیروی کار در تولید خدمت، سهم مواد اولیه، سهم سرمایه فیزیکی، سهم دارایی‌های مالی، قدرت مولد بودن سرمایه و توجیه بهره.

۱۰) درآمد خانواده و توزیع درآمد و ثروت

الف) مبانی توزیع درآمد و ثروت: مبانی توزیع درآمد و ثروت از نگاه اندیشمندان غربی، مبانی توزیع درآمد و ثروت از دیدگاه اسلام
ب) توازن: هم‌سطحی زندگی آحاد جامعه، الگوی ایجاد درآمد و تداول ثروت، خانواده، کفالت همگانی یا مواسات، مسئولیت دولت، تناسب تکلیف دولت و امکانات آن

۱۱) سیاستگذاری مالی در اسلام

(شیوه‌های رایج سیاستگذاری، اهداف سیاستگذاری، معیارهای سیاستگذاری مطلوب)

۱۲- سیاستگذاری پولی در اسلام

۱۳) توسعه اقتصادی

اسلام و توسعه اقتصادی
عوامل مؤثر بر توسعه اقتصادی در اسلام
چونگی دستیابی به توسعه سازگار با مبانی دینی
تجربه توسعه اقتصادی در صدر اسلام

۱۴- چشم انداز اقتصاد اسلامی در ایران و جهان

منابع:

- ۱- نظری، حسن آقا، نظریه پردازی اقتصاد اسلامی (امکان نظریه پردازی علمی اقتصاد اسلامی و روش آن)، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۶.
- ۲- صدر سید کاظم اقتصاد صدر اسلام دانشگاه شهید بهشتی.
- ۳- موسایی، میثم، ربا و کاهش ارزش پول، پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس ۱۳۸۲.
- ۴- موسائی، میثم ۱۳۹۶ موضوع شناسی ربا انتشارات دانشکده امور اقتصادی وابسته به وزارت دارایی و نور علم
- ۵- دادگر، یدالله نگرشی بر اقتصاد اسلامی، پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس ۱۳۸۲.
- ۶- موسایی، میثم، دین و فرهنگ توسعه، انتشارات جامعه شناسان ۱۳۹۷.
- ۷- موسایی، میثم، مبانی و جهت گیری اقتصادی در نهج البلاغه، انتشارات وزارت اقتصاد و دارایی.
- ۸- کرمی، محمدحسین و دیگران، اقتصاد خرد با رویکرد اسلامی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۸.
- ۹- سیزده تن از اندیشمندان اقتصاددان مسلمان، مباحثی در اقتصاد خرد با نگرش اسلامی، ترجمه حسین صادقی، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۵.

عنوان درس به فارسی:		اقتصاد تعاون	
عنوان درس به انگلیسی:		Cooperative Economics	
دروس پیش‌نیاز:	اقتصاد خرد		
دروس هم‌نیاز:			
تعداد واحد:	۲		
تعداد ساعت:	۳۲		
نوع درس و واحد			
نظری ☒ / پایه ☐			
عملی ☐ / تخصصی ☒			
نظری-عملی ☐ / اختیاری ☐			
رساله / پایان‌نامه ☐			

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

هدف از ارائه درس اقتصاد تعاون شناخت روش‌ها و تئوری‌های خرد مناسب برای تجزیه و تحلیل رفتار اقتصادی بنگاه تعاونی است. اهداف تعاونی، استخراج توابع هدف، محدودیت‌ها و استخراج نتایج مدل‌های ارائه شده در بنگاه تعاونی و مقایسه متغیرهای تصمیم و نتایج حاصل از حل مسائل تعاونی در مقایسه با سایر بنگاه‌های اقتصادی از دیگر اهداف ارائه درس اقتصاد تعاون است.

مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات شامل تعریف تعاون، اقتصاد تعاون و گستره فعالیت‌های تعاونی
- مشخصات اقتصاد خصوصی
- مشخصات اقتصاد دولتی
- مشخصات اقتصاد تعاونی
- اهداف بنگاه‌های تعاونی در مقایسه با بنگاه‌های دولتی و خصوصی
- محدودیت بنگاه تعاونی در مقایسه با سایر بنگاه‌ها
- چگونگی تاثیرپذیری رفتار بنگاه‌های تعاونی از اصول جهانی تعاون
- متغیرهای تصمیم در بنگاه تعاونی و چگونگی رسیدن به حد بهینه آنها
- آیا بنگاه تعاونی، یک بنگاه صرفاً اقتصادی است؟
- مدل‌های اقتصادی تحلیل بنگاه تعاونی
- بنگاه تعاونی به عنوان بنگاه حداکثر کننده سود
- تعاونی حداکثر کننده رفاه مشترک
- تعاونی حداکثر کننده قیمت پرداختی به اعضا
- تحلیل رفتار تعاونی مصرفی
- تحلیل رفتار تعاونی توزیعی
- تحلیل رفتار تعاونی تولیدی
- تابع هدف در بنگاه تعاونی و خصوصی
- متغیرهای تصمیم در بنگاه تعاونی و خصوصی
- مقایسه عملکرد بنگاه تعاونی و بنگاه خصوصی
- نمونه‌هایی از مطالعات تجربی مربوط به رفتار بنگاه تعاونی در جهان
- نمونه‌هایی از مطالعات تجربی رفتار بنگاه تعاونی در ایران.
- بنگاه تعاونی به عنوان بنگاه حداکثر کننده رفاه مشترک
- بنگاه تعاونی به عنوان بنگاه حداکثر کننده قیمت پرداختی به اعضا
- تحلیل رفتار تعاونی‌های تولیدی
- تحلیل رفتار تعاونی‌های مصرفی

- تحلیل رفتار تعاونی‌های توزیعی
- تحلیل توابع هدف در بنگاه‌های تعاونی و خصوصی و دولتی
- مقایسه شاخص‌های عملکردی در بنگاه‌های تعاونی خصوصی و دولتی
- تحلیل بنگاه تعاونی و رفاه اقتصادی اعضای تعاونی
- نقد مطالعات کاربردی تئوری‌های اقتصادی بنگاه‌های تعاونی در جهان
- تحلیل شاخص‌های اقتصادی عملکرد بنگاه‌های تعاونی در جهان
- تحلیل آینده تعاونی‌ها در هزاره سوم

فهرست منابع پیشنهادی:

لازم به توضیح است که در زبان فارسی تاکنون اثر قابل اعتنایی در زمینه تئوری اقتصادی تعاون نوشته نشده است، نظر به اهمیت این موضوع و نقش برجسته تئوریک چنین اثری لازم است توسط یک یا چند استاد برجسته در این زمینه کتاب مستقلی برای درس حاضر و قابل ارائه به زبان‌های زنده دنیا، با حمایت سازمان سمت تصنیف گردد، تا تصنیف اثر مذکور می‌توان از منابع زیر استفاده کرد:

- منابع اصلی (حداکثر ۵ منبع حتی الامکان فارسی)
۱. شیرانی، علیرضا (۱۳۶۸). اقتصاد تعاون، سازمان مرکزی تعاون با همکاری دانشگاه علامه طباطبایی، چاپ اول.
  ۲. سازمان مرکزی تعاون وزارت تعاون و امور روستاها (۱۳۵۱). تعاون و علم اقتصاد، نشریه شماره ۷۸.
  ۳. عبدی، ب.، و کهن هوش نژاد، ر. (۱۳۹۵). نقش اقتصاد تعاونی در تحقق الزامات اقتصاد مقاومتی. تعاون و کشاورزی (تعاون)، ۵(۱۷)، ۱۴۳-۱۷۴.
  ۴. سرآبادانی، غلامرضا (۱۳۸۳)، اقتصاد تعاونی در اسلام، اقتصاد اسلامی سال چهارم ۱۳۸۳ شماره ۱۴
5. Nembhard, J.G. and C. Haynes Jr., "Cooperative Economics- A Community Revitalization Strategy," Review of Black Political Economics, Summer 1999, 47-71.
  6. Vanek, J. The Participatory Economy: An Evolutionary Hypothesis and a Strategy for Development. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1971.
  7. Jossa, Bruno (2012). "Cooperative Firms as a New Mode of Production". Review of Political Economy. 24 (3): 399-416.
  8. Winters, Tom (2018) The Cooperative State: The Case for Employee Ownership on a National Scale.
  9. Enke, Stephen. "Consumer Cooperatives and Economic Efficiency". Amer Econ. Rev, 35 (Mar, 1945).
  10. Helmerger, Peter G. "Cooperative Enterprise as a Structural Dimension of Farm Markets". J or Farm Econ. 46 (1964).
  11. ----- and Sidney Hoos. "Cooperative Enterprise and Organization Theory". J or Farm Econ. 44 (1962).
  12. Knoeber, Charles, and D. L, Baumer. "Understanding Retained Patronage Refund in Agricultural Cooperatives". AJAE. 65 (Feb 1983).
  13. Lopez, R. A. and T. H. Spreen. "Coordination Strategies and Non-Members Trade in Processing Cooperatives". J. of Agr. Econ. 36 (Sep. 1985).
  14. McGergor, A. "Rent Extraction and the Survival of the Agri. Production Cooperative". AJAE. 59 (1977).
  15. Ohm, Hans. "Member Behavior and Optimal Pricing in Marketing Cooperatives". J. of Farm economics, 38 (1956).
  16. Rhodes, V, J. "The Large Agricultural Cooperative as a Competitor". AJAE. 65 (Feb 1983).
  17. Royer, J. S, and H. Matthey. "Optimal Strategies of Marketing Cooperatives Regarding Nonmember usiness". AAEE Meeeting Aug, 1999.
  18. Sexton, R, J. "Perspectives on the Development of the Economic Theory of Cooperatives". Can. J. Agri. Econ. 32(1984).
  19. Staatz . J. M. "The Cooperative as a Coalition : A Game – Theoretic Approach". AJAE. 65 (1983).
  20. Trifon, R. "The Economics of Cooperative Ventures – Further Comments". J of Farm Econ. 43 (1961).
  21. Vitaliano, P. J. "Cooperative Enterprise : An Alternative Conceptual Basis for Analyzing a Complex Institution".

عنوان درس به فارسی: تعاونی‌های سنتی در ایران		عنوان درس به انگلیسی: Traditional Cooperation Methods in Iran	
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ پایه		دروس پیش‌نیاز:
☐ عملی	☒ تخصصی		دروس هم‌نیاز:
☒ نظری-عملی	☐ اختیاری	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .
 برای این درس حتما باید یک سفر علمی به مناطق عشایری با سرپرستی استاد درس صورت گیرد تا دانشجویان یا برخی از شیوه‌های همیاری و تعاون آشنا شوند.

هدف کلی:

هدف از ارائه این درس آشناساختن دانشجویان با شیوه‌ها و نهادهای سنتی همیاری سنتی در ایران و سابقه طولانی آن در فرهنگ و تمدن اسلامی و لزوم احیا و بروزرسانی آنهاست.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- پیشینه همیاری و تعاون در جوامع انسانی
- پیشینه تعاون و همیاری در ایران باستان
- پیشینه تعاون و همیاری در اسلام و تمدن اسلامی
- ویژگی و خصوصیات تعاونی‌های سنتی
- ویژگی‌های اقتصادی تعاونی‌های سنتی
- ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی تعاونی‌های سنتی
- انواع همیاری و تعاون در جامعه ایرانی
- انواع همیاری و تعاون در بخش زراعت
- انواع همیاری و تعاون در بخش باغداری
- انواع همیاری و تعاون در صنایع دستی ایران
- انواع همیاری و تعاون در خدمات عمومی
- انواع همیاری و تعاون در اعمال مذهبی و نقش اقتصادی آنها
- انواع همیاری و تعاون در زمینه تهیه آب کشاورزی
- انواع همیاری و تعاون در زمینه تامین آب آشامیدنی
- انواع همیاری و تعاون در زمینه حمایت از سالمندان
- انواع همیاری و تعاون در زمینه تامین امنیت
- عوامل موثر بر همیاری‌های سنتی و تغییر نهادهای سنتی تعاونی
- اصلاحات ارضی
- توسعه صنعتی
- مهاجرت روستایی
- تکنولوژی
- و ...
- مطالعه امکان تبدیل تعاونی‌های سنتی به تعاونی‌های مدرن

– آینده تعاونی‌های سنتی در ایران

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

لازم است باتوجه به فقر منابع فارسی و عدم روزآمد بودن و عدم توجه به بومی‌سازی متون فعلی، نسبت به تألیف کتاب در این زمینه اقدام شود تا تدوین کتاب مستقل می‌توان از منابع زیر کمک گرفت:

۱. فرهادی، مرتضی، انسان‌شناسی یاریگری، مرتضی فرهادی، نشر ثالث، تهران ۱۳۸۸.
۲. صفی‌نژاد، جواد ۱۳۶۹ بنه انتشارات امیر کبیر.
۳. مرتضی فرهادی، فرهنگ یاریگری در ایران، مرکز نشر دانشگاهی ۱۳۷۳
۴. مرتضی فرهادی، واره شرکت سهامی انتشار ۱۳۸۷.
۵. مرتضی فرهادی انسان‌شناسی یاریگری، نشر ثالث، تهران ۱۳۸۸

عنوان درس به فارسی: انواع مدل‌های تعاونی براساس مبانی اسلامی		عنوان درس به انگلیسی: Cooperatives Models according to Islamic Approach	
نوع درس و واحد			
نظری ☒	پایه ☐		
عملی ☐	تخصصی ☒		
نظری-عملی ☐	اختیاری ☐	۲	
رساله / پایان‌نامه ☐		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی دانش‌پژوهان با انواع تعاونی‌ها و تحلیل و بررسی آنها براساس مبانی و معارف اسلامی و نیز کارکرد و آثار مدل‌های تعاونی در عرصه اقتصادی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. فصل اول: تعاونی تلفیقی

- (۱) معرفی ساختار تعاونی تلفیقی
- (۲) هدف تعاونگران در تعاونی تلفیقی
- (۳) آثار و پیامدهای تعاونی تلفیقی
- (۴) بررسی تعاونی تلفیقی در چارچوب فقه و معارف اسلامی
- (۵) نمونه‌های تعاونی تلفیقی در اسناد بالادستی
- (۶) تعاونی‌های تلفیقی در اقتصاد ایران

۲. فصل دوم: تعاونی تولیدی

- (۱) معرفی ساختار تعاونی تولیدی
- (۲) تساوی سرمایه (آورده) اعضا
  - راه‌های تامین سرمایه
  - جریان مدیریت
  - جریان اصل رفتاری تعاون - رقابت مسئولانه
  - پاداشت دریافتی اعضا
  - شاغلین به عنوان عضو تعاونی
  - تعاونی تولیدی و توزیع عادلانه ثروت و درآمد جامعه
- (۳) عدم تساوی سرمایه (آورده) اعضا
  - محدودیت‌ها در فرض عدم تساوی سرمایه اعضا
  - روش‌های توزیع مازاد برگشتی
- (۴) مقایسه تعاونی تولیدی با تلفیقی
  - ادله طرفداران تعاونی تولیدی
  - ادله طرفداران تعاونی تلفیقی
- (۵) تعاونی تولیدی در ایران
- (۶) نمونه‌های تعاونی تولیدی موفق

(۷) بررسی تعاونی تولیدی براساس فقه و معارف اسلامی

(۸) تحلیل قوانین تعاونی تولیدی و تلفیقی ایران

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- یوسفی، احمدعلی، اقتصاد تعاونی از منظر اسلام، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۴.
- ۲- میر معزی، سید حسین، «رقابت و تعاون در نگرش اسلامی»، فصلنامه اقتصاد اسلامی، شماره ۲۹، بهار ۱۳۸۷.
- ۳- آر. سیلوواراجو، تعاونی‌ها در هزاره سوم، ترجمه حمید انصاری، چاپ اول، تهران: انتشارات پایگان، ۱۳۸۵.
- ۴- اتحادیه بین‌المللی تعاون (I.C.A)، تعاون در بازار اقتصادی اروپا، ترجمه سازمان مرکزی تعاون کشور، چاپ اول، تهران: سازمان مرکزی تعاون کشور، ۱۳۴۹.
- ۵- اتحادیه بین‌المللی تعاون، گزارش کار سی و یکمین کنگره اتحادیه بین‌المللی تعاون منچستر، ۱۹۹۵م، ترجمه معاونت تحقیقات، آموزش و ترویج دفتر تحقیقات، چاپ اول، تهران: انتشارات وزارت تعاون، ۱۳۷۷.
- ۶- اسمیت، لوئیس، سیر تکاملی تعاون کشاورزی، ترجمه سازمان مرکزی تعاون، چاپ اول، تهران: سازمان مرکزی تعاون ۱۳۴۹ش.
- ۷- بکن، هنری، تصورات بنیانی از تعاون واقعی (نشریه ۱۱۴)، ترجمه وزارت تعاون، چاپ اول، تهران: انتشارات وزارت تعاون، ۱۳۵۶ش.
- ۸- بوگاردوس، اموری، تعاون و اصول اولیه آن، ترجمه وزارت تعاون و امور روستاها، چاپ اول، تهران: وزارت تعاون و امور روستاها، نشریه شماره ۹۳، ۱۳۵۲.
- ۹- پل روی، اوپل، شرکت‌های تعاونی وضع فعلی و آینده آن‌ها، ترجمه سازمان مرکزی تعاون کشور، چاپ اول تهران: سازمان مرکزی تعاون کشور، ۱۳۴۹.
- ۱۰- حسینی، حسن، حقوق اتحادیه تعاونی‌ها، چاپ اول، تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۳.
- ۱۱- حسینی، سید رضا، الگوی تخصیص درآمد و رفتار مصرف کننده مسلمان، چاپ اول، تهران: مرکز نشر پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۷۹.
- ۱۲- دفتر بین‌المللی کار (I.L.O)، آشنایی با شیوه کار در تعاون، ترجمه وزارت تعاون و امور روستاها، چاپ اول، تهران: وزارت تعاون و امور روستاها، نشریه شماره ۹۰، ۱۳۵۲.
- ۱۳- دیویدیچ، جرج، بسوی دنیای تعاون، ترجمه سازمان مرکزی تعاون کشور، چاپ اول، تهران: انتشارات سازمان مرکزی تعاون کشور، نشره شماره ۱۳، ۱۳۴۷.
- ۱۴- زرژ فوکه، بخش تعاون، ترجمه لطفعلی امیری، چاپ اول، تهران: انتشارات مؤسسه‌ی آموزش و تحقیقات تعاونی، بی‌تا.
- ۱۵- ژید، شارل، تعاونی‌های مصرف، ترجمه فتح‌اله بهاری، چاپ اول، تهران: انتشارات مؤسسه‌ی آموزش و تحقیقات تعاونی، ۱۳۴۸.
- ۱۶- سازمان مرکزی تعاون کشور، سمینار ملی تعاونی‌های مصرف (نشریه ۳۳)، چاپ اول، تهران: سازمان مرکزی تعاون کشور، ۱۳۴۸.
- ۱۷- شوقی الفنجری، محمد، «مبانی نظری توزیع عادلانه» (مجموعه مقالات عدالت اقتصادی)، چاپ اول، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۱.
- ۱۸- عسگری، علی و حمید رضا اشراف‌زاده، بررسی جایگاه تعاون در بازرگانی خارجی کشور، چاپ دوم، تهران: مؤسسه‌ی مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۶۹.
- ۱۹- کالن، هوراس، نشیب و فراز قدرت مصرف کننده؛ ترجمه سازمان مرکزی تعاون کشور، چاپ اول، تهران: سازمان مرکزی تعاون کشور ۱۳۵۰.
- ۲۰- لازلو والکو، تعاون در دوران کنونی، ترجمه سازمان مرکزی تعاون، چاپ اول، تهران: سازمان مرکزی تعاون، نشریه شماره ۲۵، ۱۳۴۸.
- ۲۱- لاورن، برنارد، تعاونی‌های مصرف کنندگان و رژی‌های تعاونی، ترجمه فتح الله بهاری، چاپ اول، تهران: انتشارات مؤسسه‌ی آموزش و تحقیقات تعاونی، ۱۳۴۸.
- ۲۲- فصلنامه علمی اقتصاد اسلامی، شماره‌های مختلف، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

۲۴-هلم، فرانس، اقتصاد مؤسسات تعاونی، ترجمه سازمان مرکزی تعاون کشور، چاپ اول، تهران: سازمان مرکزی تعاون کشور، ۱۳۴۹.

۲۶-وزارت تعاون - معاونت تحقیقات، آموزش و ترویج، مباحث نوین در مدیریت شرکتهای تعاونی، چاپ اول، وزارت تعاون، ۱۳۸۴.

عنوان درس به فارسی:		حقوق تعاون	
عنوان درس به انگلیسی:		Law in Cooperation	
دروس پیش نیاز:	نظری ☒ پایه ☐	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	عملی ☐ تخصصی ☐		
تعداد واحد:	نظری-عملی ☐ اختیاری ☒		
تعداد ساعت:	رساله / پایان نامه ☐	۳	۴۸

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف درس:

هدف از ارائه درس حقوق تعاونی ها آشنا ساختن دانشجویان با قوانین و مقررات تعاونی ها و اتحادیه های تعاونی و مسایل حقوقی مترتب بر ارکان تعاونی ها بر اساس قوانین جاریه در ایران است.

سرفصل:

- تعریف و منابع حقوق تعاون
- چرا قوانین حاکم بر تعاونی ها مهم است؟
- فلسفه قوانین موضوعه برای تعانی ها چیست؟
- برای تشکیل انواع تعاونی چه اندازه آشنایی با قوانین تعاونی لازم است؟
- شخصیت حقوقی شرکت های تعاونی
- قوانین تشکیل و ثبت شرکت تعاونی
- وظایف و تکالیف اعضای تعاونی و شرایط حقوقی عضویت در شرکت تعاونی؛
- ارکان سه گانه شرکت های تعاونی:
- اول: مجامع عمومی: مجمع عمومی موسس، وظایف و اختیارات
- مجمع عمومی هادی-مجمع عمومی فوق العاده، وظایف و اختیارات
- مجامع عمومی دو درجه ای.
- دوم-هیئت مدیره:
- انتخاب هیئت مدیره-وظایف و اختیارات هیئت مدیره-مدیر عامل.
- سوم-بازرسان-مقررات مالی شرکت های تعاونی
- مسئولیت ها-مسئولیت مدنی در شرکت های تعاونی
- مسئولیت جزایی در تعاونی ها؛
- سایر مسائل حقوقی تعاونی ها.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
دارد	دارد	دارد	ندارد

فهرست منابع:

- ۱- حسنی، حسن. (۱۳۷۵). حقوق تعاونی‌ها، انتشارات سمت.
- ۲- دفتر آموزش وزارت تعاون کشور، آشنایی با قوانین و مقررات بخش تعاون.
- ۳- دفتر آموزش وزارت تعاون کشور، حقوق کیفری تعاونی‌ها.
- ۴- قانون بخش تعاون اقتصاد جمهوری اسلامی ایران.
- ۵- انتشارات دفتر آموزش وزارت تعاون، آشنایی با قانون و مقررات بخش تعاون.
- ۶- انتشارات دفتر آموزش وزارت تعاون، بازرسی در شرکت‌های تعاونی.

عنوان درس به فارسی:		سمینار مسائل اقتصادی تعاونی ها	
عنوان درس به انگلیسی:		Seminar on economic issues of cooperatives	
نوع درس و واحد		اقتصاد تعاون	
☐ نظری	☐ پایه		
☐ عملی	☐ تخصصی		
☒ نظری-عملی	☒ اختیاری	۳	تعداد واحد:
☐ رساله / پایان نامه		۶۴	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

ارایه سمینار توسط دانشجو در یکی از موضوعات و مسایل تعاونی ها در ایران الزامی است

هدف:

افزایش مهارت دانشجویان در تجزیه و تحلیل مسایل اقتصادی در حوزه تعاون.

سرفصل:

این درس متناسب با مسایل روز تعاونی ها در ایران و جهان و نیز به منظور بهر گیری هر چه بیشتر از تولیدات علمی خصوصا پایان نامه ها و رساله ها باید ارایه گردد در این درس در هر ترم بنا به تشخیص استاد درس ، یکی از موضوعات و یا مسایل اقتصادی در حوزه تعاونی ها در ایران و یا جهان مورد بررسی قرار می گیرد. برای گذراندن این درس از صاحب نظران و متخصصین دانشگاهی و اجرایی دعوت بعمل می آید. به طوری که ابتدا دانشجویان به صورت گروهی موضوع یا مسأله را مورد بررسی نظری و تجربی قرار می دهند و سپس با برگزاری جلسه به صورت نشست علمی، مدیران اجرایی مرتبط و صاحب نظران تخصصی گرد هم جمع می آیند و پس از ارائه کار دانشجویان، به بررسی و نقد آن می پردازند. مدیر اصلی هدایت جلسه استاد درس می باشد. در این درس می توان در هر نیمسال مسأله ای متفاوت با نیمسال قبل ارائه نمود. آزاد گذاشتن موضوع در این درس باعث توجه به علاقه و خلاقیت دانشجویان در این درس گردد و چون این دانشجویان باید پایان نامه های خود را در زمینه تعاونی ها بگذرانند این درس کمک می کند که دانشجویان پس از ارایه سمینار خود و نقد و بررسی آن تسلط کافی برای تدوین طرح اولیه پایان نامه پیدا کنند لذا لازم است موضوع سمینار هر دانشجو ترجیحا همان موضوع پایان نامه او باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
دارد			دارد

یکی از منابع مناسب در این زمینه منبع زیر است:

۱. مجموعه مقالات اولین کنفرانس بین المللی ظرفیتهای بخش تعاون در توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، ۲۱ و ۲۲ فروردین (۱۳۹۰)، کیش، ایران.

عنوان درس به فارسی: بازاریابی در تعاونی‌ها		عنوان درس به انگلیسی: Marketing in Cooperatives	
نوع درس و واحد	پایه	اقتصاد تعاون	دروس پیش‌نیاز:
☐ نظری	☐ تخصصی		دروس هم‌نیاز:
☐ عملی	☐ اختیاری	۳	تعداد واحد:
☒ نظری-عملی	رساله / پایان‌نامه	۶۴	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

هدف از ارائه درس بازاریابی با تاکید بر مسائل تعاونی برای دانشجویان آشنا ساختن دانشجویان رشته اقتصاد با تکنیک‌های بازاریابی برای حضور در بازار کار در قالب انواع شرکت‌ها از جمله شرکت‌های تعاونی است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- شناخت بازار و بازاریابی
- مفاهیم بازاریابی
- تحلیل محیطی
- نیاز و خواست مشتری
- مطالعه سلیق مشتری
- آمیخته بازاریابی
- تعیین بازار هدف
- تقسیم بندی بازارها
- پیش‌بینی فروش و سهم بازار
- بازار بالقوه تعاونی‌ها
- برنامه‌ریزی راهبری برای بازاریابی
- مدیریت محصول
- طبقه‌بندی انواع محصول
- اصلاح محصول
- منحنی عمر محصول
- نامگذاری محصول جدید
- بسته‌بندی
- خدمات پس از فروش
- نقش بازاریابی در موفقیت کسب و کارهای تعاونی
- چگونگی قیمت گذاری محصول در تعاونی‌ها
- تاثیر کشش‌ها بر میزان قیمت بهینه
- شناسایی موانع و محدودیت‌های قیمت گذاری در تعاونی‌ها
- کانال‌های توزیع
- تقاضای مشتری و رقابت در بازار در تعاونی‌ها
- مسائل اخلاقی در بازاریابی در تعاونی‌ها
- هدف‌های سوددهی در تعاونی‌ها

- هدف‌های فروش در تعاونی‌ها
- هدف‌های رقابتی در تعاونی‌ها
- هدف‌های بقا در تعاونی‌ها
- تحلیل توانمندی سود در تعاونی‌ها
- تحلیل هزینه‌ها و نقاط سر به سر در تعاونی‌ها
- روش‌های قیمت‌گذاری در تعاونی‌ها
- مدیریت قیمت در تعاونی‌ها
- مدیریت توزیع و طراحی کانال‌های توزیع
- چگونگی انتخاب فروشندگان موفق
- مباحث جدید بازاریابی بر پایه برندها در تعاونی‌ها
- مطالعات بازاریابی تعاونی‌ها در ایران
- مطالعات موارد موفق و ناموفق بازاریابی در تعاونی‌ها

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

لازم است با توجه به فقر منابع فارسی و عدم روزآمد بودن و عدم توجه به بومی‌سازی متون فعلی، نسبت به تألیف کتاب در این زمینه اقدام شود تا تدوین کتاب مستقل می‌توان از منابع زیر کمک گرفت:

۱. روستا، احمد (۱۳۸۳). مدیریت بازاریابی، انتشارات سمت.
۲. کاتلر فیلیپ (۱۳۸۳). مدیریت بازاریابی، نشر فرا.
۳. رنجبران، حسین (۱۳۸۳). بازاریابی و مدیریت بازار، تهران، انتشارات مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
۴. محمودیان، محمود (۱۳۸۳). مدیریت تبلیغات از دید بازاریابی، تهران، انتشارات حروفیه.
۵. بلوریان، محمد (۱۳۸۰). بازاریابی و مدیریت بازار، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
۶. وبر، ویلهلم، شرکت‌های تعاونی بازاریابی در کشورهای در حال توسعه، چاپ اول، تهران: وزارت تعاون و امور روستاها، ۱۳۵۲.

7. Staton ,D. Klein, I. Zyman, S. (2003). Enterprise Marketing Manage: the New Science of Markting , John Wily and Sons.

عنوان درس به فارسی:		تامین مالی در تعاونی‌ها	
عنوان درس به انگلیسی:		Finance in Cooperatives	
دروس پیش‌نیاز:	اصول تعاون		
دروس هم‌نیاز:			
تعداد واحد:	۳		
تعداد ساعت:	۶۴		
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ پایه		
☐ عملی	☐ تخصصی		
☒ نظری-عملی	☒ اختیاری		
رساله / پایان‌نامه		☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

یکی از مهمترین مسائل پیش روی مدیران و سیاست‌گذاران در بخش‌های مختلف اقتصادی تامین منابع مالی موردنیاز برای اجرای پروژه‌ها و تاسیس شرکت‌ها و بقا و دوام آنهاست. با توجه به توسعه و پیچیدگی ساختارهای اقتصادی، روش‌ها و ابزارهای تامین مالی بسیار متنوع شده‌اند. استفاده کارآمد از ابزارها و روش‌های تامین مالی مستلزم شناخت دقیق هرکدام از روش‌ها از لحاظ محل و منبع تامین، هزینه‌های تامین، تعهدات بازپرداخت و ریسک‌های همراه هر روش است. تعاونی‌ها نیز عنوان بنگاه‌های اقتصادی همواره با مشکل تامین منابع مالی مواجه هستند و لذا مدیران و کارشناسان تعاونی‌ها نیاز دارند ضمن کسب آشنائی با گستره بازارها و ابزارهای تامین مالی، اصول و تکنیک‌های انتخاب و بکارگیری روش‌های تامین مالی را آموزش ببینند.

هدف این درس معرفی ابعاد گسترده موضوع تامین مالی برای کارشناسانی است که یا در حوزه تعاون فعال هستند یا در آینده در این حوزه به فعالیت مشغول خواهند شد. بر این اساس و با توجه به برخی تفاوت‌های حقوقی تعاونی‌ها با سایر تشکلهای اقتصادی، در این درس ضمن معرفی گستره تامین مالی، ابعاد مرتبط با تعاونی‌ها و بخش تعاون نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. آشنایی با بازارهای مالی
۲. آشنایی با نهادهای مالی
۳. انواع روش‌های تامین مالی (بدهی، سرمایه‌ای، پروژه‌ای، شرکتی)
۴. منابع مالی تعاونی‌ها (بازار سرمایه، بازار مالی)
۵. روش‌های تامین مالی از محل بازار سرمایه توسط تعاونی‌ها
۶. روش‌های تامین مالی از محل بانک‌های توسعه‌ای و صندوق‌های دولتی
۷. معرفی ابزارهای مالی
۸. معرفی ابزارهای مالی اسلامی
۹. ابزارهای بانک جهانی برای تامین سرمایه
۱۰. ابزارهای بانک توسعه اسلامی در تامین سرمایه
۱۱. روش‌های مشارکت عمومی خصوصی و تعاونی‌ها
۱۲. روش‌های فاینانس بین‌المللی
۱۳. قوانین و مقررات تامین مالی
۱۴. تجربه کشورهای در تامین مالی تعاونی‌ها
۱۵. روش‌های تامین مالی تعاونی (همکارانه)
۱۶. تعاونی‌های اعتباری
۱۷. روش‌های تامین مالی جمعی

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

لازم است باتوجه به فقر منابع فارسی و عدم روزآمد بودن و عدم توجه به بومی‌سازی متون فعلی، نسبت به تألیف کتاب در این زمینه اقدام شود، در زمینه تامین مالی در تعاونی‌ها کتاب جامعی تدوین و تألیف نشده است اما با توجه به وجود کتاب‌های متنوع در زمینه روشهای تامین مالی و نیز وجود مقالات تخصصی مرتبط با تامین مالی تعاونی‌ها که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود، می‌توان از منابع علمی موجود به صورت ترکیبی استفاده کرد و تا تدوین کتاب مستقل می‌توان از منابع زیر کمک گرفت:

۱- ابراهیمی سروعلیا، م. حسن و مو عظیمی (۱۳۹۶). بررسی روش‌های نوین تامین مالی در تعاونی‌های ایران (رویکرد کیفی). فصلنامه بورس اوراق بهادار، سال ۱۰، شماره ۳۸.

۲) جهان بیگلری، محمدرضا. معرفی شیوه‌های تامین مالی و سرمایه‌گذاری. نشر جاودانه.

۳) زیادلو، فروزان. روش‌های تامین منابع مالی پروژه‌ها از طریق سرمایه‌گذاری خارجی. موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.

۴) حسینی، سیدشمس‌الدین و همکاران (۱۳۹۱). بررسی مدل‌ها و استراتژی‌های نوین تامین مالی شرکت‌های تعاونی در اقتصاد ایران. پژوهشنامه اقتصادی، دوره ۱۲، شماره ۴۴.

عنوان درس به فارسی:		پایان نامه: (پژوهش عملی در زمینه اقتصاد تعاون و تعاونی ها)	
عنوان درس به انگلیسی:		نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:	این درس در ترم آخر گذرانده می شود، البته، انتخاب موضوع پایان نامه از ابتدای ترم سوم ضرورت دارد	☐ پایه	☐ نظری
دروس هم نیاز:		☐ تخصصی	☒ عملی
تعداد واحد:	۵	☐ اختیاری	☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:		☒ رساله / پایان نامه	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف درس:

هدف از این درس، آشنایی علمی و عملی دانشجویان با موضوعات اقتصادی در حوزه تعاون و تعاونی ها می باشد.

سرفصل

برای تدوین پایان نامه، دانشجو از طریق گروه آموزشی اقدام به انتخاب استاد راهنما می نماید و زیر نظر استاد راهنما طرح اولیه پایان نامه خود را تدوین می کند و از آن در جلسه گروه آموزشی یا کمیته تحصیلات تکمیلی دفاع می کند و پس از تصویب در گروه آموزشی، زیر نظر استاد راهنما و استاد یا اساتید مشاور قدم به قدم مراحل تکمیل و اتمام پایان نامه را می گذراند. بدیهی است که همانند سایر علوم انسانی و اجتماعی، طی مراحل دفاعیه از پایان نامه در جلسه رسمی با حضور استاد راهنما و مشاور و داوران داخلی و خارجی، و نیز نماینده تحصیلات تکمیلی ضرورت دارد. موضوع پایان نامه ی دانشجوی گرایش تعاون الزاما باید در زمینه اقتصاد تعاون و تعاونی ها در ایران و یا جهان باشد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
-	-	دارد	دارد